

EGÉSZSÉGÜGYI KÖZLÖNY

A BELÜGYMINISZTERIUM HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

I. RÉSZ Személyi rész

II. RÉSZ Törvények, országgyűlési határozatok, köztársasági elnöki határozatok, kormányrendeletek és -határozatok, az Alkotmánybíróság határozatai

463/2024. (XII. 30.) Korm. rendelet egyes egészségügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról	2
1424/2024. (XII. 23.) Korm. határozat egyházi fenntartású egészségügyi intézmény fejlesztésének befejezéséhez szükséges intézkedésekről	43

III. RÉSZ Miniszterelnöki, egészségügyért felelős miniszteri és egyéb miniszteri rendeletek és utasítások

58/2024. (XII. 23.) BM rendelet a taktikai medicina alkalmazásáról és minimumfeltételeiről	44
61/2024. (XII. 30.) BM rendelet egyes igazgatási szolgáltatási díjakkal kapcsolatos belügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról (kivonatolts közlés)	57
63/2024. (XII. 30.) BM rendelet egyes belügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról és hatályon kívül helyezéséről (kivonatolts közlés)	71
64/2024. (XII. 30.) BM rendelet a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló törvénynek való megfelelés érdekében egyes rendeletek módosításáról (kivonatolts közlés)	74

IV. RÉSZ Útmutatók

V. RÉSZ Közlemények

A Belügyminisztérium egészségügyi szakmai irányelve rizikó újszülöttek utógondozásáról	75
A Belügyminisztérium egészségügyi szakmai irányelve egységes nevezéktan bevezetéséről a laboratóriumi diagnosztikában	143
A Belügyminisztérium egészségügyi szakmai irányelve a multimorbid geriátriai betegek ellátásáról és kezeléséről	154
A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ közleménye orvostechnikai eszközök időszakos felülvizsgálatát végző szervezetek feljogosításáról	224
Budapest Főváros Kormányhivatala 6/2024. (EüK. 2025/1.) BFKH közleménye elismert természetes ásványvíz nevének módosításáról	225
Budapest Főváros Kormányhivatala 7/2024. (EüK. 2025/1.) BFKH közleménye elismert természetes ásványvíz nevének módosításáról	226

VI. RÉSZ A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő közleményei

VII. RÉSZ Vegyes közlemények

Pályázati hirdetmény betölthető állásokra	227
---	-----

A Belügyminisztérium egészségügyi szakmai irányelve egységes nevezéktan bevezetéséről a laboratóriumi diagnosztikában

Típusa:	Klinikai egészségügyi szakmai irányelv
Azonosító:	002313
Érvényesség időtartama:	megjelenést követő 3 év

I. IRÁNYELVFEJLESZTÉSBEN RÉSZTVEVŐK

Társszerző Egészségügyi Szakmai Kollégiumi Tagozat(ok):

1. Orvosi Laboratórium Tagozat

Prof. Dr. Miseta Attila János a klinikai laboratóriumi vizsgálatok szakorvosa, elnök, társszerző

Fejlesztő munkacsoport tagjai:

Dr. Bekő Gabriella az orvosi laboratóriumi diagnosztika, az orvosi mikrobiológia, a laboratóriumi hematológia és immunológia szakorvosa, társszerző

Dr. Bhattoa Harjit Pal, az orvosi laboratóriumi diagnosztika, a laboratóriumi hematológia és immunológia szakorvosa, társszerző

Dr. Nagy Tamás az orvosi laboratóriumi diagnosztika szakorvosa, társszerző

Véleményező Egészségügyi Szakmai Kollégiumi Tagozat(ok):

1. Aneszteziológia és intenzív terápia Tagozat

Prof. Dr. Molnár Zsolt, aneszteziológia és intenzív terápia szakorvosa, elnök, véleményező

2. Belgyógyászat, endokrinológia, diabétesz és anyagcserebetegségek Tagozat

Dr. Bedros J. Róbert, reumatológia és fizioterápia, belgyógyászat, hipertoniológia, lipidológia, obezitológia szakorvosa, elnök, véleményező

3. Háziorvostan Tagozat

Dr. Szabó János, háziorvostan, foglalkozás-orvostan (üzemorvostan) szakorvosa, elnök, véleményező

„Az egészségügyi szakmai irányelv készítése során a szerzői függetlenség nem sérült.”

„Az egészségügyi szakmai irányelvben foglaltakkal a fent felsorolt tagozatok dokumentáltan egyetértettek.”

Az irányelvfejlesztés egyéb szereplői:

Betegszervezet(ek) tanácskozási joggal:

Nem kerültek bevonásra.

Egyéb szervezet(ek) tanácskozási joggal:

Nem kerültek bevonásra.

Szakmai társaság(ok) tanácskozási joggal:

Nem kerültek bevonásra.

Független szakértő(k):

Nem kerültek bevonásra.

II. ELŐSZÓ

A bizonyítékokon alapuló egészségügyi szakmai irányelvek az egészségügyi szakemberek és egyéb felhasználók döntéseit segítik meghatározott egészségügyi környezetben. A szisztematikus módszertannal kifejlesztett és alkalmazott egészségügyi szakmai irányelvek, tudományos vizsgálatok által igazoltan, javítják az ellátás minőségét. Az egészségügyi szakmai irányelvben megfogalmazott ajánlások sorozata az elérhető legmagasabb szintű tudományos eredmények, a klinikai tapasztalatok, az ellátottak szempontjai, valamint a magyar egészségügyi ellátórendszer sajátosságainak együttes figyelembevételével kerülnek kialakításra. Az irányelv szektorsemleges módon fogalmazza meg az ajánlásokat. Bár az egészségügyi szakmai irányelvek ajánlásai a legjobb gyakorlatot képviselik, amelyek az egészségügyi szakmai irányelv megjelenésekor a legfrissebb bizonyítékokon alapulnak, nem pótolhatják minden esetben az egészségügyi szakember döntését, ezért attól indokolt esetben dokumentáltan el lehet térni.

III. HATÓKÖR

Egészségügyi kérdéskör:	Minden laboratóriumi diagnosztikát igénylő téma terület.
Ellátási folyamat szakasza(i):	Diagnosztika
Érintett ellátottak köre:	Minden korcsoport laboratóriumi diagnosztikát igénylő megbetegedései.
Érintett ellátók köre	
Szakterület:	01 Belgyógyászat 02 Sebészet 04 Szülészet-nőgyógyászat 05 Csecsemő- és gyermekgyógyászat 06 Fül-orr-gégegyógyászat 07 Szemészet 08 Bőrgyógyászat 09 Neurológia 10 Ortopédia-traumatológia 11 Urológia 12 Klinikai onkológia 13 Fogászati ellátás 14 Reumatológia 15 Aneszteziológiai és intenzív betegellátás 16 Infektológia 17 Arc-, állcsont- szájszészet 18 Pszichiátria 19 Tüdőgyógyászat (pulmonológia) 20 Plasztikai és égéssebészet 22 Rehabilitációs medicina 23 Gyermek- és ifjúságpszichiátria 25 Foglalkozás-egészségügyi ellátás 26 Sportorvoslás 40 Kardiológia 46 Sürgősségi betegellátás 50 Laboratóriumi diagnosztika 51 Képképző diagnosztika és radiológiai terápia: röntgendiagnosztika és -terápia 52 Intervenciós radiológia 53 Képképző diagnosztika és radiológiai terápia: ultrahang-diagnosztika és -terápia 54 Patológia és kórszövettan 55 PET-MRI eljárás 56 Speciális terápia 57 Fizioterápia 60 Szövet- és sejtbanki tevékenység 61 Transzfúziológia és véradó szolgálat 62 Mentés és betegszállítás 63 Házi orvosi ellátás 64 Rend- és honvédelmi alapellátás 65 Nukleáris medicina (izotópdiaagnosztika és terápia) 67 Klinikai genetika (humángenetika) 70 Klinikai farmakológia és intézeti gyógyszerellátás 71 Szakpszichológia 73 Betegápolás 76 Dietetika 79 Védőnői ellátás

	80 Kiegészítő gyógyászati tevékenységek (külön jogszabály alapján meghatározott képesítéssel és tartalommal) – nem konvencionális gyógyászati módok
	93 Honvédorvostan, katasztrófa-orvostan és rendvédelem orvostan
	94 Megelőző orvostan és népegészségtan
	95 Igazságügyi orvostan
	96 Népegészségügyi célú szűrések
	97 Repülőorvostan
Ellátási forma:	A1 alapellátás, alapellátás A2 alapellátás, ügyeleti ellátás J1 járóbeteg-szakellátás, járóbeteg-szakellátás J2 járóbeteg-szakellátás, egynapos beavatkozás J3 járóbeteg-szakellátás, jellemzően terápiás beavatkozást végző szakellátás J5 járóbeteg-szakellátás, betegek otthonában végzett szakellátás J6 járóbeteg-szakellátás, változó helyszínen végzett ellátás J7 járóbeteg-szakellátás, gondozás J8 járóbeteg-szakellátás, nappali ellátás D1 diagnosztika, diagnosztika F1 fekvőbeteg-szakellátás, aktív fekvőbeteg-ellátás F2 fekvőbeteg-szakellátás, krónikus fekvőbeteg-ellátás F5 fekvőbeteg-szakellátás, nappali kórházi ellátás E1 egyéb szolgáltatás, bentlakásos szociális vagy gyermekvédelmi intézményben szervezett egészségügyi ellátás E2 egyéb szolgáltatás, fegyveres és rendvédelmi szervek egészségügyi ellátása (dolgozók és fogvatartottak alapellátása) E3 egyéb szolgáltatás, önálló „megelőző egészségügyi ellátások” E6 egyéb szolgáltatás, az előzőekbe be nem sorolható ellátások
Progresszivitási szint:	I., II., III. progresszivitási szint
Egyéb specifikáció:	Nincs.

IV. MEGHATÁROZÁSOK

1. Fogalmak

A magyarországi laboratóriumi vizsgálatok nevezéktanának egységesítése az ún. LOINC kódon (Logical Observation Identifiers Names and Codes - Logikai Megfigyelési Azonosítók, Nevek és Kódok) alapul. A LOINC egy közös, nemzetközi nyelv (azonosítók, nevek és kódok), mely laboratóriumi mérések, megfigyelések és dokumentációk leírására szolgál.

2. Rövidítések

EESZT:	Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér
ESZFK:	Egészséginformatikai Szolgáltató és Fejlesztési Központ
HIS/(KIR):	Hospital Information System/Kórházi Informatikai Rendszer
LIS/(LIR):	Laboratory Information System/Laboratóriumi Informatikai Rendszer
LOINC:	Logical Observation Identifiers Names and Codes (Logikai Megfigyelési Azonosítók, Nevek és Kódok)
OENO:	Orvosi Eljárások Nemzetközi Osztályozása
OKFŐ:	Országos Kórházi Főigazgatóság
SNOMED:	Systematized Nomenclature of Medicine

3. Bizonyítékok szintje

Jelen egészségügyi szakmai irányelv háttérében nem lelhetőek fel hagyományos tudományos bizonyítékok, az eredmények pl.

- olyan magas minőségű meta-analízisből, szisztematikus irodalmi áttekintésből, vagy több randomizált vizsgálatból származnak,

- olyan kohorsz és eset-kontroll vizsgálatokból származnak, melyekben nagy a szisztematikus hiba és zavaró hatások esélye, és a bizonyítékok és következtetések közötti kapcsolat nagy valószínűséggel nem okozati jellegű.

4. Ajánlások rangsorolása

Jelen egészségügyi szakmai irányelvben az ajánlások rangsorolását az ajánlások megfogalmazásában alkalmazott nyelvi jellemző tükrözik. Az ajánlások erőssége a „kell”, mint legerősebb, kötelező ajánlás rangsoraként jelenik meg.

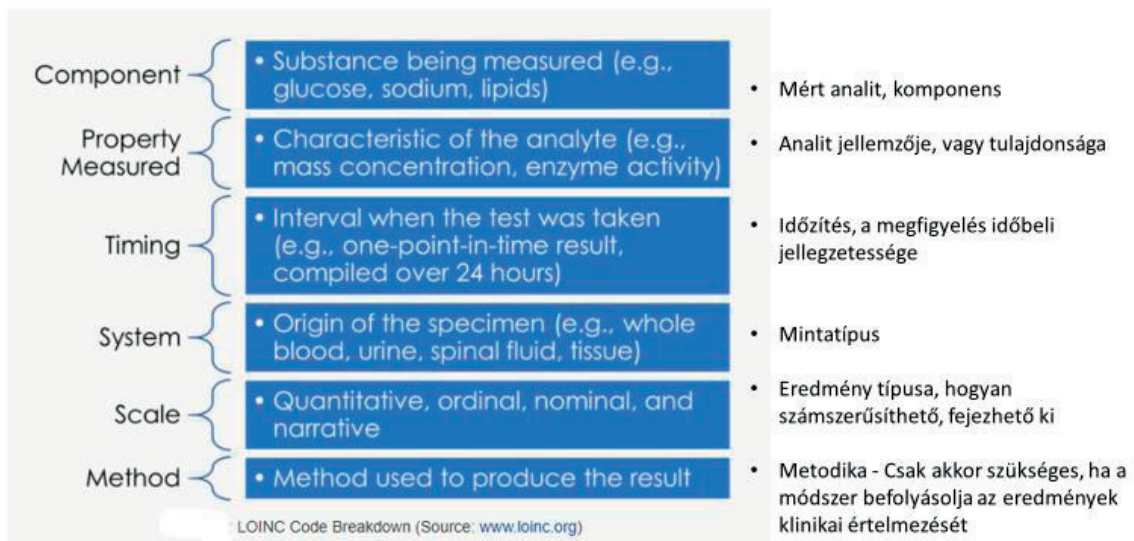
V. BEVEZETÉS

1. A témakör hazai helyzete, a témaválasztás indokolása

A hazai laboratóriumi vizsgálatkérések még részben papír alapúak, csakúgy mint az eredményközlések. A laboratóriumi információs rendszerek (LIS) és a kórházi informatikai rendszerek (HIS) meglehetősen heterogének. A nevezéktan számos laboratóriumban részben magyaros, másutt inkább latinus kifejezéseket használ az egyes analitokra, vizsgálatokra. Az egységes nevezéktan szerint paraméterezett vizsgálatok esetén a vizsgálatkérések és a vizsgálati eredmények minden laboratóriumban egységesek lesznek, egy adott elnevezés alatt minden laboratórium ugyanazt a vizsgálatot érti. A magyarországi laboratóriumi vizsgálatok nevezéktanának egységesítése az úgynevezett LOINC kódon (Logical Observation Identifiers Names and Codes - Logikai Megfigyelési Azonosítók, Nevek és Kódok) alapul. A LOINC egy közös, nemzetközi nyelv (azonosítók, nevek és kódok), mely laboratóriumi mérések, megfigyelések és dokumentációk leírására szolgál.

1. ábra: LOINC név felépítése [4]

LOINC név felépítése:



Példa: **Glucose [Moles/volume] in Serum or Plasma --1 hour post 75 g glucose PO**

A LOINC adatbázisban [4] 2024 októberében már több, mint 99 000 különböző vizsgálat szerepel. Ingyenesen használható, az adatbázis évente két alkalommal frissül, továbbá lehetőség van javaslatok tételére is a szükséges kódok területén. Az angolon kívül jelenleg 19 nyelvi fordítása jelent meg.

2. Felhasználói célcsoport

Minden olyan orvos és egészségügyi szakember, aki jogosult adott betegség-, illetve betegcsoportnak laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatot elrendelni a felhasználói célcsoportba tartozik. A vizsgálatkérések és eredményközlések egységesítése egyszerre szolgálja a pre- és posztanalitikai hibák számának a csökkentését. Csökkentheti a felesleges duplikált vizsgálatkéréseket. Megfelelő informatikai háttér esetén a hatékonyabb és gyorsabb vizsgálatkérést és eredményközlést segíti elő. Ugyancsak segíti a létrehozott laboratóriumi paraméterek kutathatóságát és ezen

keresztül a hatékonyabb gyógyítást, megelőzést. Nem közvetlen módon bár, időt és lehetséges utazásokat takarít meg, melyek jelentős megtakarítással is járhatnak.

3. Kapcsolat a hivatalos hazai és külföldi szakmai irányelvekkel

Egészségügyi szakmai irányelv előzménye:

Hazai egészségügyi szakmai irányelv ebben a témakörben még nem jelent meg.

Kapcsolat külföldi szakmai irányelv(ek)kel:

Jelen irányelv az alábbi külföldi irányelv(ek) ajánlásainak adaptációjával készült.

Szerző(k)/Tudományos szervezet: LOINC Logical Observation Identifiers Names and Codes (LOINC)
Cím: The international standard for identifying health measurements, observations, and documents.
Elérhetőség: https://loinc.org

196 országban használt kódrendszerről van szó, több mint 220 000 regisztrált felhasználóval és bár vannak más kódrendszerek is, pl. SNOMED, a vizsgálatkérésnél és leletközlésnél talán a legfelhasználóbarátabb kódrendszer, ami folyamatosan bővül és a hazai laboratóriumi szakemberek véleménye szerint alkalmas a feladat jövőbemutató végrehajtására. A kódrendszer a nemzetközi LOINC rendszeren alapul [4].

Kapcsolat hazai egészségügyi szakmai irányelv(ek)kel:

Jelen irányelv a közzététel időpontjában minden olyan irányelvvel kapcsolatban áll, ahol laboratóriumi vizsgálatkérés és eredményközlés történik.

Azonosító:	002102
Cím:	A multimorbid geriátriai betegek ellátásáról és kezeléséről
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2021, Eük 19.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002103
Cím:	Geriátriai readaptáció a multimorbid idős betegek önellátó képességének javítására
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2021, Eük 22.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002190
Cím:	A differenciált pajzsmirigy-rák diagnosztikája és kezelése
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2021. Eük 24.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002164
Cím:	A szisztémás lupus erythematosus diagnosztikájáról, kezeléséről és gondozásáról III.
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2022, Eük 4.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002201
Cím:	A neuroendokrin tumorok nukleáris medicina diagnosztikai és terápiás ellátásáról
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2022. Eük 17.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002168
Cím:	A thrombotikus thrombocytopeniás purpura (TTP) és a haemolytikus uraemiás szindróma (HUS) kezeléséről - II
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2022. Eük 18.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index

Azonosító:	002222
Cím:	A spinális muscularis atrophia diagnosztikájáról, klinikumáról, a betegek kezeléséről, rehabilitációjáról és komplex gondozásáról
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2023. Eük 3.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002219
Cím:	A Crohn-betegség terápiás stratégiája
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2023, Eük 14.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002150
Cím:	Szájgarat daganatok
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2023, Eük 18.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002266
Cím:	A fenyegető koraszülés diagnózisáról, megelőzéséről és a kezeléséről
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2023, Eük 23.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002143
Cím:	A Parkinson-kór és a parkinsonizmus kezelése
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2024. Eük 6.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002202
Cím:	Az epilepsziás rohamok és epilepszia felismeréséről, kezeléséről és az epilepsziás betegek gondozásáról- II
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2024. Eük 7.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index
Azonosító:	002234
Cím:	Koraszülöttek enterális és parenterális táplálása
Nyomtatott verzió:	Egészségügyi Közlöny, 2024. Eük 11.
Elektronikus elérhetőség:	https://kollegium.aEEK.hu/Iranyelvek/Index

VI. AJÁNLÁSOK SZAKMAI RÉSZLETEZÉSE

A LOINC kódoláson alapuló nevezéktan két, folyamatosan bővülő, egymással komplementer táblázatot tartalmaz; 1) vizsgálatkérés, 2) eredmény.

Ajánlás1

A vizsgálatkérés táblázatnak tartalmaznia kell az alábbiakat:

Kérés azonosító (ID), Hosszú név, Szakterület, Elemi/panel vizsgálat, OENO kód, LOINC kód, kiegészítően megadandó paraméter vagy kiegészítő adat a kéréshez*, Mintatípus. (kell)

A kéréslap egységes kérésrendet tartalmaz.

Ajánlás2

A eredmény táblázatnak tartalmaznia kell az alábbiakat:

Eredmény azonosító (ID), Eredmény név, Rövid egyedi kód, Elemi/csoport, mértékegység*, UCUM code*, LOINC kód, OENO kód, Hozzárendelt kérés azonosító(k) (ID), Kérés(ek) (hosszú név), Szakterület#, Minta típus#, Csoport azonosító (ID)*, Csoport név*. (kell)

A lelet egységes leletsorrendet tartalmaz. A leletsorrend prioritása a szakterület, csoportok, azon belül pedig a LOINC munkacsoport (lásd alább) szakmai konszenzuson alapuló döntése alapján kerül kialakításra.

* Opcionális adatok

Meg kell egyeznie a hozzárendelt kérés(ek) ugyanezen paraméterével

Ugyanazon kéréshez több eredmény is tartozhat. Egy eredmény szintén tartozhat több kéréshez. Az eredmények eltérhetnek módszertanukban, amennyiben a módszer befolyásolja az eredmények klinikai értelmezését, mintatípusukban, mértékegységükben, illetve panel esetén a megadott paraméterek számában. Az eltérés természete megjeleníthető az eredmény névben, de mindenképpen meg kell jelennie a LOINC kódban, azaz két eredményhez, mely bármely paraméterében különbözik egymástól, nem rendelhető ugyanolyan LOINC azonosító.

A vizsgálatok elnevezésénél a nomenklatúráról a LOINC munkacsoport dönt.

VII. JAVASLAT AZ AJÁNLÁSOK ALKALMAZÁSÁHOZ

1. Az alkalmazás feltételei a hazai gyakorlatban

A LOINC kódolást illetően az adatbázis gondozása a LOINC munkacsoport feladata.

A LOINC munkacsoport feladata

A vizsgálatkérés és eredmény táblázatot, azaz az egységes nevezéktan az Egészségügyi Szakmai Kollégium Orvosi Laboratórium Tagozat LOINC munkacsoport az ESZFK-val közösen felügyeli és frissíti negyedéves gyakorisággal. A munkacsoport megvizsgálja a laboratóriumok által beküldött javaslatokat és indokoltság esetén új vizsgálatokkal bővíti a táblázatokat. A munkacsoport feladata a nevezéktan hibáinak korrigálása. A nemzetközi LOINC adatbázisban nem megtalálható elérhető vizsgálatok kódolását megrendeli a nemzetközi LOINC adatbázisban. A nevezéktan frissítéseinek (patch) tételes leírását a munkacsoport, az ESZFK segítségével publikálja a frissítések hatálybalépése előtt a felhasználók (kórházi informatikai rendszer szolgáltatók és a laboratóriumok) számára.

AZ ESZFK (a nevezéktan adatbázisának mindenkori fenntartója) feladata:

A nevezéktan adatbázisának üzemeltetése, karbantartása, az informatikai háttér biztosítása. Az adatbázis frissítéseinek publikálása az EESZT honlapján a szakemberek számára elérhető módon, az EESZT törzspublikációs szolgáltatásán keresztül pedig az informatikai rendszerek számára automatikusan elérhető módon. Kapcsolattartás és a frissítések, valamint azok dokumentációjának továbbítása az egészségügyi szolgáltatókhoz.

A Laboratóriumok feladata:

Áttérés az EESZT-be való strukturált leletküldésre.

A laboratórium által használt laboratóriumi informatikai rendszerben az ESZFK által koordinált és a laborinformatikai szolgáltatóknak megküldött egységes nevezéktan verziók szerint, a laboratóriumban végzett vizsgálatok paraméterezése a helyi laboratóriumi informatikai rendszerben (LIR).

Frissített verzió esetén a korábbi verzióhoz képest bekövetkezett változások követése és a módosított, illetve új vizsgálatok paraméterezése (az ESZFK-tól kapott tájékoztató szerint).

A laboratórium vizsgálatkéréseinek összehangolása szükséges az egységes nevezéktan vizsgálatkéréseivel. Különös figyelmet kell fordítani a LOINC kódolás előtt a mértékegységek pontos beállítására. A LOINC kódtáblázat nem tartalmazza a referencia tartományokat. A leleten azok a referencia tartományok jelennek meg, amelyek a LIR-ben paraméterezve vannak, ezért mértékegység változás esetén ezt is módosítani szükséges.

A laboratórium feladata továbbá a vizsgálatkérők tájékoztatása az őket érintő változásokról, így a mértékegység és a referencia tartományok változásáról.

A strukturált leletküldés éles indulása előtt az EESZT-be felküldött eredmények leleten való megjelenési formátumát a szolgáltatók segítségével ellenőrizni kell. Hibák észlelésekor az ESZFK és a LOINC munkacsoport felé írásban kell jelezni a problémát.

A laboratórium feladata továbbá az E-beutalók fogadása és érkeztetése a laboratóriumba.

A strukturált E-beutaló alapú vizsgálatkérés megindítása az alábbi szolgáltatók összehangolt együttműködését igényli:

- a vizsgálatokat kérő háziorvosok és járóbeteg szakellátók,
- a mintavételben résztvevő mintavételi helyek, valamint
- a kéréseket kiszolgáló laboratóriumok.

A háziorvosok nem rendelkeznek önálló informatika szervezettel, a háziorvosi rendszerekhez az informatikai támogatást jellemzően közvetlenül az informatikai rendszerszállítók biztosítják számukra. Ennek megfelelően az elkészített új verziók paraméterezése – az elkészült egységes kérés-nevezéktan beállítása – a rendszerszállítók által jellemzően megtörténik, és az új verzió élesítésével a háziorvosok számára elérhetővé válik. Ugyanakkor a háziorvosokkal való egységes szakmai kommunikáció, valamint a helyi laborokkal szükséges együttműködések

szakmai összefogása és a háziorvosi kar egységes támogatása érdekében a háziorvosok irányába szükséges a kommunikáció összefogása és a háziorvosok és a támogató szervezetek közötti egycsatornás kommunikáció kialakítása az OKFŐ Alapellátásfejlesztési Igazgatóság bevonásával.

A járóbeteg szakellátási rendszerek esetében – a kórházi rendszerekhez hasonlóan – jellemzően a helyi informatikai szervezet végzi az élesítéseket és paraméterezéseket. Ezért ebben a szolgáltatói körben az intézményi informatikai szervezet feladata a HIS/LIS rendszerek új verziójának élesítése a szolgáltató saját informatikai üzemeltetési (élesítés) szabályai szerint, valamint jellemzően a paraméterezés is az informatikai szervezet feladata, az érintett rendszerszállítók, valamint az intézmény laboratóriumi szakmai vezetésének támogatásával.

Speciális kezelést igényelnek az önállóan működő mintavételi helyek, amikor labor-beutalóval érkezik a páciens, ami a felkért laborba szól, ugyanakkor a mintavétel nem a laboratóriumot működtető szolgáltatónál kerül végrehajtásra. Ebben az esetben a jelenlegi papíralapú folyamatban a papír beutaló hordozza az információt, ami alapján a mintavétel megtörténik. Amíg az átállítás megtörténik az E-beutalóra, szükséges az E-beutaló kiállítása mellett a beteg papír alapú beutalóval történő ellátása is a mintavételi folyamat támogatás érdekében.

Tekintettel arra, hogy a strukturált kérés-fogadás sikeressége a kérő és a kérést fogadó szolgáltatók szoros együttműködésén múlik, ezért szükséges, hogy tájékoztatást adjanak az E-beutalóról. A helyi laborok a saját beutaló-körükben egyeztetik a felmerülő kérdéseket, szükség esetén továbbítják azt a LOINC munkacsoportnak. A beutalót kiállító szolgáltatókat megfelelő instrukciókkal látják el és a beküldői körrel egyeztetik az alábbiakat:

- az E-beutaló használat bevezetése és gyakorlata,
- az átállítás során az E-beutaló mellett szükség esetén adandó papír másolat adásának szükségessége.

Mivel a vizsgálatot végző laboratóriumnál megjelenő beteg esetében az E-beutaló elfogadása minden esetben kötelező, minden laboratórium vizsgálja meg és egyértelműen nyilatkozzon arról, hogy a papír nélkül megjelenő, csak E-beutalóval rendelkező beteg esetén a beteg ellátását egyértelműen és fennakadás nélkül el tudják végezni.

1.1. Ellátók (egészségügyi szolgáltatók) kompetenciája (pl. licence, akkreditáció stb.), kapacitása

A LIS, HIS, valamint az EESZT közötti kommunikáció az egészségügyi adatközlési informatikai szabályoknak megfelelő megoldása. A laboratóriumokban a minőségbiztosítási rendszerekben, akkreditációs szisztémákban történő rögzítés. A megfelelő háttér hardware biztosítása.

1.2. Speciális tárgyi feltételek, szervezési kérdések (gátló és elősegítő tényezők, és azok megoldása)

A gátló tényezők közül a leglényegesebb az, hogy a hazai informatikai rendszerek meglehetősen heterogének, a szolgáltatók nem feltétlenül vállaltak kötelezettséget abban a tekintetben, hogy az általuk üzemeltetett informatikai rendszerek csatlakoztatását egy központi rendszerhez megoldják. A korosabb házi orvos kollégák ragaszkodnak a papír alapú vizsgálatkéréshez. Az egységes nevezékten, ami a LOINC kódoláson alapul a megfelelő bevezetés után kétségtelenül megkönnyíti minden kolléga munkáját.

1.3. Az ellátottak egészségügyi tájékozottsága, szociális és kulturális körülményei, egyéni elvárásai

A laboratóriumok által szolgáltatott eredmények a klinikai képpel, és más diagnosztikai vizsgálatokkal együtt értelmezhetők. Ebben az összefüggésben elsősorban a kezelő orvos számára szolgálnak információval. Az új rendszerben közölt egységes nomenklátúra ugyanakkor a betegek számára is egyszerűbbé teszi a vizsgálatok megértését.

1.4. Egyéb feltételek

Nincsenek.

2. Alkalmazást segítő dokumentumok listája

A LOINC kód adatbázis képezi mind a vizsgálatkérés mind pedig az eredményközlés alapját.

1.1. Betegtájékoztató, oktatási anyagok

Nem készültek.

1.2. Tevékenységsorozat elvégzésekor használt ellenőrző kérdőívek, adatlapok

Nem készültek.

1.3. Táblázatok

1. táblázat: Egységes orvosi nevezékten

1.4. Algoritmusok

Nem készültek.

1.5. Egyéb dokumentum

1. ábra: LOINC név felépítése [4]

3. A gyakorlati alkalmazás mutatói, audit kritériumok

A laboratóriumokba érkező vizsgálatkéréseknek és a felhasználói oldalon az eredményközléseknek strukturált formában kell megjeleníteniük és ebben az összefüggésben az átállás informatikai szempontból könnyen nyomon követhető. Arra kell törekedni, hogy a megfelelő informatikai háttérfeltételek kialakítását követően 100% közelében legyenek a strukturált vizsgálatkérések és leletközlések.

Ajánlás1

Az vizsgálatkérés táblázatnak tartalmaznia kell az alábbiakat:

Kérés azonosító (ID), Hosszú név, Szakterület, Elemi/panel vizsgálat, OENO kód, LOINC kód, kiegészítően megadandó paraméter vagy kiegészítő adat a kéréshez*, Mintatípus. (kell)

Audit kritérium Ajánlás1 esetében:

A vizsgált időszakban a vizsgálatkérés táblázatoknak hány százaléka tartalmazta az alábbiakat:

Kérés azonosító (ID), Hosszú név, Szakterület, Elemi/panel vizsgálat, OENO kód, LOINC kód, kiegészítően megadandó paraméter vagy kiegészítő adat a kéréshez*, Mintatípus ?

Ajánlás2

A eredmény táblázatnak tartalmaznia kell az alábbiakat:

Eredmény azonosító (ID), Eredmény név, Rövid egyedi kód, Elemi/csoport, mértékegység*, UCUM code*, LOINC kód, OENO kód, Hozzárendelt kérés azonosító(k) (ID), Kérés(ek) (hosszú név), Szakterület#, Minta típus#, Csoport azonosító (ID)*, Csoport név*. (kell)

Audit kritérium Ajánlás2 esetében:

A vizsgált időszakban az eredmény táblázatoknak hány százaléka tartalmazta az alábbiakat:

A eredmény táblázatnak tartalmaznia kell az alábbiakat:

Eredmény azonosító (ID), Eredmény név, Rövid egyedi kód, Elemi/csoport, mértékegység*, UCUM code*, LOINC kód, OENO kód, Hozzárendelt kérés azonosító(k) (ID), Kérés(ek) (hosszú név), Szakterület#, Minta típus#, Csoport azonosító (ID)*, Csoport név* ?

VIII. IRÁNYELV FELÜLVIZSGÁLATÁNAK TERVE

Az egészségügyi szakmai irányelv tervezett felülvizsgálata 3 évenként történik. A felülvizsgálat folyamata az érvényesség lejárta előtt fél évvel kezdődik el. Az Egészségügyi Szakmai Kollégium Orvosi Laboratórium Tagozat elnöke kijelöli a tartalomfejlesztő felelőst, aki meghatározza a fejlesztő munkacsoport tagjait, illetve befogadja a társtagozatok által delegált szakértőket. Az aktuális egészségügyi szakmai irányelv kidolgozásában résztvevő fejlesztőcsoport-tagok folyamatosan követik a szakirodalomban megjelenő publikációkat, szakkönyveket, irányelveket, illetve a hazai ellátókörnyezetben bekövetkező változásokat. Amennyiben a tudományos bizonyítékokban vagy az ellátókörnyezetben releváns és szignifikáns változás következik be, a fejlesztőcsoport kezdeményezheti az irányelv idő előtti felülvizsgálatát.

IX. IRODALOM

- [1.] The potential adoption benefits and challenges of LOINC codes in a laboratory department: a case study. Health Inf Sci Syst. 2017 Dec; 5(1): 6.
PMCID: PMC5636728
PMID: 29067166
- [2.] Why Terminology Standards Matter for Data-driven Artificial Intelligence in Healthcare
Ann Lab Med. 2024 Nov 1; 44(6): 467–471.
PMCID: PMC11375201
PMID: 38955364
- [3.] Coding of laboratory parameters using the LOINC system at the Clinical Center of the University of Debrecen
Orv Hetil. 2023 Jul 9;164(27):1043–1051.
PMID: 37422884
- [4.] loinc.org/get-started/loinc-term-basics/ 2024.10.31 <https://loinc.org/get-started/loinc-term-basics/>

X. FEJLESZTÉS MÓDSZERE

1. Fejlesztőcsoport megalakulása, a fejlesztési folyamat és a feladatok dokumentálásának módja

Az Egészségügyi Szakmai Kollégium Orvosi Laboratórium Tagozat elnöke kijelölte az irányelvfejlesztő csoport tagjait és felelősét. A fejlesztőcsoport tagjai meghatározták a feladatokat, a prioritásokat, a konzultációs időpontokat és a fejlesztés pontos menetét. Ennek megfelelően a tagok egyéni munka során, de egymással rendszeresen konzultálva alkották meg a magyar viszonyokra adaptált, nemzetközi irányelveken alapuló a témakörben a hazai egészségügyi szakmai irányelvet.

2. Irodalomkeresés, szelekció

Az irányelvfejlesztés meghatározó eleme volt a szisztematikus szakirodalom-keresés, -szelekció és -elemzés. Az irodalomkutatás a PubMed és az UpToDate adatbázisban fellelhető publikációk alapján történt. Az irodalomkutatás 2024. október 2-án zárult le.

3. Felhasznált bizonyítékok erősségének, hiányosságainak leírása (kritikus értékelés, „bizonyíték vagy ajánlás mátrix”), bizonyítékok szintjének meghatározási módja

Jelen egészségügyi szakmai irányelv háttérében nem lelhetőek fel hagyományos tudományos bizonyítékok, az eredmények pl.

- olyan magas minőségű meta-analízisből, szisztematikus irodalmi áttekintésből, vagy több randomizált vizsgálatból származnak,
- olyan kohorsz és eset-kontroll vizsgálatokból származnak, melyekben nagy a szisztematikus hiba és zavaró hatások esélye, és a bizonyítékok és következtetések közötti kapcsolat nagy valószínűséggel nem okozati jellegű.

4. Ajánlások kialakításának módszere

A fejlesztőcsoport az ajánlások vonatkozásában, azok áttekintése után szavazással döntött.

5. Véleményezés módszere

Az egészségügyi szakmai irányelv megküldésre került az egészségügyi ellátási folyamatban érintett Egészségügyi Szakmai Kollégium Tagozatoknak véleményezésre.

A visszaérkező javaslatok beillesztésre kerültek az irányelv szövegébe, vagy azok alapján módosításra került a dokumentum, amennyiben az irányelvfejlesztők egyetértettek azok tartalmával. Az egészségügyi szakmai irányelvben foglaltak megfelelnek a véleményezőkkal kialakított konszenzusnak.

6. Független szakértői véleményezés módszere

Nem került bevonásra.

XI. MELLÉKLET

1. Alkalmazást segítő dokumentumok

1.1. Betegtájékoztató, oktatási anyagok

Nem készültek.

1.2. Tevékenységsorozat elvégzésekor használt ellenőrző kérdőívek, adatlapok

Nem készültek.

1.3. Táblázatok

1. táblázat: Egységes nevezéktan

A laboratóriumi diagnosztika területén érvényes egységes egészségügyi nevezéktan az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér honlapján (<https://portal.eeszt.gov.hu/nevezektan>) tölthető le.

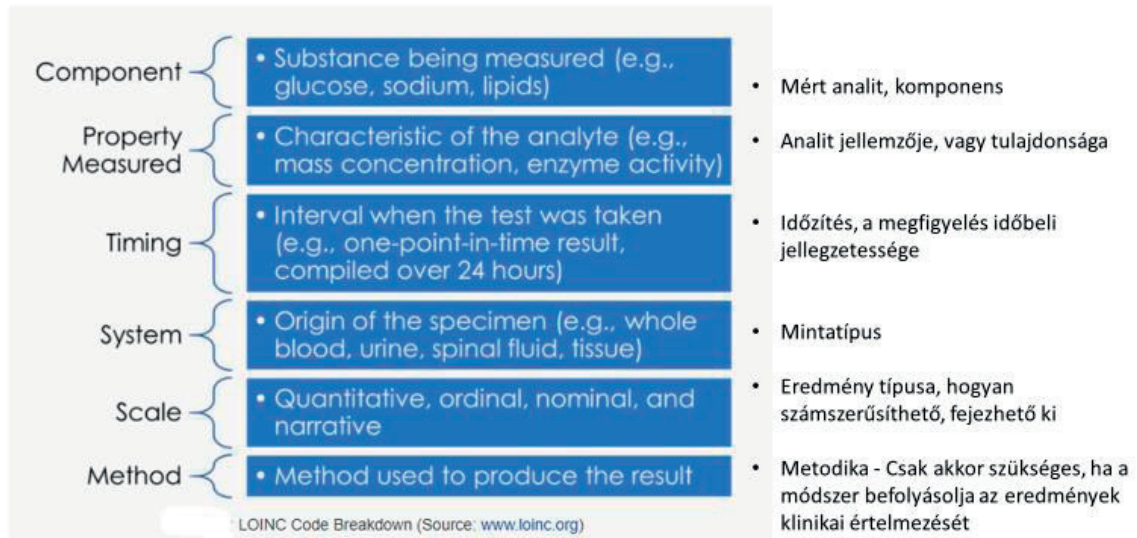
1.4. Algoritmusok

Nem készültek.

1.5. Egyéb dokumentumok

1. ábra: LOINC név felépítése [Eredeti forrás: loinc.org/get-started/loinc-term-basics/ 2024.10.31.] [4]

LOINC név felépítése:



Példa: Glucose [Moles/volume] in Serum or Plasma --1 hour post 75 g glucose PO